

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

4. AARGANG

REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD

HÆFTE I

AARSABONNEMENT 3 KR.

UDGIVER: MARINEFORENINGEN
EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR, CHR. IX.'S GADE 5¹
ANNONCEEKSPEDITIONER: THIESENSVEJ 10 KORSØR
HANS TAUSENSGADE 14 ODENSE

ENKELTE NUMRE 25 ØRE

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU og AXEL JUEL

Marineforeningens Formand, Kommandør *Maegaard*, har overbragt Foreningens allerunderdanigste Nytaars-Lykønskning til Hans Majestæt Kongen, der takkede og paalagde Formanden at bringe Foreningen en Tak og Ønsket om Held og Fremgang i det nye Aar.

MARINEFORENINGENS LOKALKREDS FOR KØBENHAVN

afholder Tirsdag den 20. Februar Kl. 8 selskabelig Sammenkomst i Studenterforeningens Lokaler, Vester Boulevard. Foredrag af Astronomen, Observator **Thorvald Köhl**:

„En Rejse i Verdensrummet“

med Lysbilleder.

Derefter kammeratligt Samvær.

ET »HALLO« TIL ALLE MARINEFORENINGENS MEDLEMMER

Vor Forening har nu bestaaet i flere Aar, og jeg tør dristigt paastaa, at det har glædet alle os Medlemmer at staa i den. Særlig hver Gang vort Blad ankommer, er det ligesom man mærker et friskt Pust fra Søen: Minder fra Tiden ombord dukker frem; særlig de gamle Kammerater dvæler Tankerne ved. Men hvad jeg synes virker nedtrykkende, er at tage Fortegnelsen over Marineforeningens Medlemmer i Haanden og se, at der mangler de fleste af Navnene paa de Gutter, man lærte sammen med og kender Adressen paa endnu; man bliver uvilkaarlig ked over, at de maa savne vort Blad, savne det friske Pust, det fører med sig, savne de kvikke Fortællinger fra Søen, som naar man har læst dem, altid vækker Tanker om

noget lignende fra ens egen Tid i Marinen. Jeg har truffet adskillige gamle Marinere og spurgt dem, om de ikke stod i vor Forening, men flere af dem har ikke vidst, at den eksisterede. Skulde vi nu ikke, vi gamle Gaster, love at gøre alt, hvad vi formaar for at faa dem indmeldt? Skriv til dem og se at faa deres Tilladelse til at lade dem indmelde og bed dem saa til Gengæld gøre alt, hvad de kan, for at faa deres Kammerater og Bekendte med. Kunde det paa den Maade lykkes os at faa Fortegnelsen over Medlemmerne mere komplet, var der ingen det vilde glæde mere end

I. P. E. P.

Nr. 5252 Aargang 1899.

KØBENHAVNS-KREDSSENS FEBRUAR-MØDE

Som ovenfor bekendtgjort, indbyder Bestyrelsen for Kbhvns Afdelingen til Februar-møde med Foredrag med Lysbilleder af den landskendte Astronom, Observator Torvald Kohl fra Privatobservatoriet i Odder.

De fleste af Medlemmerne kender utvivlsomt Hr. Kohls instruktive Artikler, der maanedlig fremkommer i Dagspressen som astronomiske Oversigter over Planetverdenens Foreteelser. Sin glødende Interesse for denne, for de fleste Mennesker ret ukendte Verden omkring os, har Hr. Kohl ved sit mængeaarige, dygtige og af Staten anerkendte Arbejde, forstaaet at udbrede i vide Kredse Landet over til Glæde for mange. Hans Pendulforsøg, bl. a. i Aarhus Domkirke, til Paavinsning af Jordbevægelsen, vil ogsaa erindres af adskillige. Dette er den populære Side af Observatorens udstrakte Virksomhed; den indenfor Fagmændenes snevrere Kreds mest kendte, er hans Speciale: Stjerneskudobservationerne.

For os alle vil det sikkert blive en interessant Begivenhed under Hr. Kohls Førerskab at foretage »En Rejse i Verdensrummet«, som Foredragets Titel er, — ikke mindst for de mange Navigatører blandt os, som jo ex professo plejer Omgang med Verdenerne udenfor vor egen.

E. M.

VILHELM JULIUS HEIDNER

I en Alder af knapt 60 Aar afgik Fuldmægtig i Orlogsværftets Ekvipagekontor V. J. Heidner ved Døden den 31. December f. A. efter et ca. 3 Maaneders Sygeleje.

Heidner, der i Ordets bogstaveligste Forstand hørte til Holmens faste Stok, var født i Nyboder som Søn af Skriver ved Orlogsværftet H. Efter at have gennemgaaet Nyboders Drengeskole kom han ind paa Elevskolen, og i 20 Aars Alderen begyndte han som Skriver sin Virksomhed i Ekvipagekontoret, hvilket han, først som Assistent siden som Fuldmægtig, har ledet under de skiftende Ekvipagemestre.

Paa Grund af sin bundhæderlige, loyale Karakter, sin Flid og sin store Indsigt i alle de forskellige Forretninger, der henhører under dette Kontor, har han været en sjælden god Støtte for sine overordnede. Hans retlinede, forstaaende og velvillige Optræden gjorde ham afholdt af underordnede og af de mange forskellige Personer, der havde Ærinde i hans Kontor, og det var en stor Kreds, der med Vemod modtog Meddelelsen om hans Død.

Som et talende Eksempel paa hans gode Hjærte skal blot anføres, at han i 30 Aar var Kasserer for Prinsesse Marias Forening, og i alle disse Aar skærkede han den Lønning, som han efter Foreningens Love skulde oppebære, til Foreningens Formaal.

Heidner var dekoreret med Dannebrogsmændenes Hæderstegn og Stanislausordenens Ridderkors.

I Marineforeningen fik Fuldmægtig Heidner ikke Lejlighed til at samles ofte med Venner og Bekendte, idet hans Helbred lagde ham Hindringer ivejen, men vi erindrer, at han ved Stiftelsesfesten ifjor var tilstede og øjensynligt glædede sig med os andre.

KAPTJAN F. FRODA

Med det nye Aar vil der finde et Personskifte Sted indenfor Marineforeningens Hovedkontor, idet Kaptajn F. Froda, Hovedbestyrelsens Sekretær, trækker sig tilbage fra denne Stilling for at hellige sig anden Virksomhed.

Kaptajn Frodas Arbejde har, som al Pionertjeneste, ikke hørt til det lette. Nogle Maaneder efter Hovedforeningens Stiftelse den 30. April 1913 overtog han Hvervet som Undersekretær i denne, medens Kaptajn Ewald var Sekretær, og tænker man tilbage paa Begivenhederne indenfor Foreningen i de forløbne 4 Aar, vil man forstaa, at Stillingen ingenlunde har været nogen Sinecure, idet Kaptajn Froda tillige maatte varetage sin Virksomhed som Leder af Skibshypothekbanken.

Til det store Arbejde, Medlemsbladets Ekspedition, Foreningens vidt forgrenede Korrespondance — stigende efterhaanden som Lokalkredsen for København og de talrige Landskredse startedes, medfører, føjedes i de første Foreningsaar Arrangementet af Jubilæumsfestlighederne i Anledning af 50-Aarsdagen for Slaget ved Helgoland, hvor Kaptejn indenfor Festkomiteen trak et stort Læs. bogstavelig Nat og Dag paafærde og tilsyneladende aldrig træt; hans Pligtfølelse og Nøjagtighed som Officer har han bevaret i sin civile Virksomhed.

Krigens Udbrud og den dermed følgende Udkommando af mange af Foreningens Støtter, hos hvilke Undersekretæren hidtil havde kunnet søge Hjælp, skulde ikke gøre Forholdene lettere for ham; — Lokalkredsenes Samarbejde og de dermed følgende mangfoldige og forskelligartede Spørgsmaal, som opstod, har alt i alt kunnet beslaglægge en Mands fulde Opmærksomhed. Den Interesse, Kaptajn Froda nærer for Foreningens Trivsel, har sikkert haaret ham over mange af de smaa Fortrædeligheder, som nu engang uadskilleligt er knyttede til at være den, hos hvem mange Traade samles. Marineforeningen bringer ved Adskillelsen Kaptajnen en Tak for hans trofaste og dygtige Arbejde, med Ønsket om Held og Lykke i hans fremtidige Virksomhed.

Hr. Overretssagfører Kjør har, efter Kaptajn Frodas Fratræden, overtaget Hvervet som Hovedbestyrelsens Sekretær.

KØBENHAVN-KREDSSENS MØDE DEN 17. JANUAR 1917

Det synes, som om Foreningens Foredragsaftener stadig vinder større og større Tilslutning, — maaske skyldes dette Medlemmernes Erkendelse af, at det gamle Ord om at »gavne og fornøje« passer paa disse Sammenkomster.

Aftenens Forløb gav tilfulde Indtryk af, at begge Dele opnaaedes! Henimod 140 Medlemmer havde fundet Vej til »City«, og Foredragsholderen Dr. phil. J. Østrup kunde se ud over et, efter vore Forhold, endog meget velbesat Auditorium.

Doktor Østrup er jo en, ogsaa udenfor videnskabelige Kredse, saa velbekendt Mand, at Bekendtskabet med ham egentlig ikke virkede nyt for hans Tilhørere, men hans Vidtberejsthed og store Kendskab til »Tusind og een Nat«-Landene, hans flereaarige Liv mellem Orientens Folk i Byer og i Ørkener gør, at et Foredrag af denne usædvanlige Videnskabsmand imødeses med særlig Forventning og Interesse. Dr. Østrup er en højst indtagende Taler, der med den videnskabelige Grundighed forbinder Evnen til at holde sine Tilhørere baade i Aande og i godt Humør. En saa interessant og kyndig Udreder af den europæiske Politiks Traade i Aartierne for Verdenskrigens Udbrud, som personlig har plejet Omgang med flere af Tidens politiske Storheder, maa selvsagt være i Besiddelse af en Autoritet og Viden, som, fremsat med Doktorens lune Humor, maatte fængsle stærkt; og utvivlsomt høstede man her Kundskab om mange af de Forhold, som maaske vil forandre Verdenskortet om føje Tid, Forhold, som man maaske kendte lidt til, men som de færreste af os ejede tilstrækkelig stærkt Blik til at kunne se mere end de grove Omrids af. Dr. Østrup loftede for os en Flig af det Slør, hvori Morgenlandene mod Sydøst har været hyllet for os og lod skimte disses Betydning i Relation til Stormagterne, Tyrkiet, Lilleasien, Mesopotamien og Landene om den persiske Havbugt.

Foredraget modtoges med meget Bifald, hvorefter man begav sig til Aftensbordet nedenunder. Formanden bragte her en Tak til Dr. Østrup for hans Imødekommenhed overfor Foreningen, hvilket Forsamlingen sluttede sig til med et Leve for vor Gæst. Dr. Østrup takkede og udtalte sin Tilfredshed med at være blandt os, idet han under megen Jubel drog Sammenligning mellem den Gæstfrihed, som var udvist mod ham, da han færdedes blandt Arabere og Beduiner, og den, som Foreningen viste ham; han paaviste den nøje Forbindelse; der altid findes mellem en Nations Storhed og dens Betydning paa Havet, — jo større Antal Skibe des større Betydning udadtil, — og Velstand indadtil, — og det var ham derfor en Glæde at være i en Forening, hvis Formaal netop var Styrkelse af Interessen for Søfart og Søværn; Doktoren sluttede med at udbringe et Leve for, at Nationen maatte naa til Erkendelse heraf, og for Foreningens Trivsel.

Ved den efterfølgende Kaffe glædede Hr. Holleufer udmærket akkompagneret af Hr. Sonnemann — Forsamlingen med Sang, ligesom ogsaa Hr. Mouritzen sang; Stemningen var som sædvanlig kammeratlig og fornøjelig og Talernes Række anselig, først hen paa Smaatimerne skiltes man — og vi tør udtale Haabet om, at denne den første Modeaften i 1917 maa følges af andre lige saa vellykkede i det nye Aar.

E. M.

ODENSE LOKALKREDS

afholdt et animeret Pølsegilde for sine Medlemmer i Fyns Forsamlingshus den 22. November, ved hvilken Lejlighed der blev budt de mødte Medlemmer flere Overraskelser i Form af Gaver til Kredsen.

Fra Faaborg Lokalkreds var Bestyrelsen inviteret og Formanden, Fabrikant C. C. Jensen samt to Bestyrelsesmedlemmer: Installator Jensen og Plantør Jørgensen glædede os ved deres Nærværelse.

For Spisningen tog sin Begyndelse, bød Formanden for Odense-Kredsen Velkommen, hvorefter han gav Ordrt til Næstformand, Hr. Maskinmester Nimb, der vilde berede Kammeraterne en Overraskelse, for Spisningen begyndte. Hr. Nimb oplæste en smuk versificeret Tale om Klokkelydens Betydning før og nu og sluttede med

Og dersom Klokken atter maa kalde,
ved jeg vi møder i sluttet Tog
og gør vor Pligt under Dannebrog.
Saa modtag min Klokke; — naar her den lyder
os gammelt og godt Kammeratskab fryder;
vi mindes den Gang, da vi Bølgerne pløjed,
og godt og ondt med hinanden døjed.

Efter Fremsigelsen overrakte Hr. Nimb Kredsen en af ham selv forfærdiget Skibsklokke, der var anbragt i en Galge, monteret paa en Fod af Træ. Formanden, Telefonmester Buchgreitz modtog Klokken paa Kredsenes Vegne og takkede Giveren i hjærtelige Ord, hvorefter han indviede Klokken ved at slaa de første 8 Glas, da Klokken netop var 8. Herefter tog de gamle Gutter fat paa Bordets Glæder. Der serveredes Ribbenssteg og Pølser af næsten alle Faconer og Kulører. Formanden aabnede Talerne med en Skaal for Marinens højeste Chef, H. M. Kongen; herefter var Ordet frit, og det siger sig selv, at der blev gjort rigelig Brug af Friheden. Talerne fulgte Slag i Slag, og to udmærkede Sange blev afsunget, hvoraf den ene skyldtes Hr. Nimb, og var et Mindekvad for Grisen, der maatte lade sit Liv for Marineforeningens Medlemmer. Af Taler skal enkelte nævnes, det er umuligt at huske dem alle. Fabrikant C. C. Jensen fra Faaborg talte for Marineforeningen og for Odense Kredsen. Over-

værkfører *Grundmann* for Dannebrog, Partikulier *Andkær* for Fædrelandet. Blikkenslagermester *Michelsen* for Marineforeningens Stiftere, o. s. v. o. s. v. Efter Bordet serveredes Punch paa Kredens Regning, og her overrakte en Octant som skænkedes af Vaskeriejer *Frederiksen*; den modtoges med vældige Hurraraab som Tak til Giveren, og da saa Fabrikant *Breum*, der er Kredens Sekretær, lovede at forære Sølvplader med Inskription til de to Gaver, var Jubelen paa sit højeste. Der indløb Telegram fra Kerteminde, hvor to af vore udmærkede Medlemmer: Toldassistent *P. Christensen* og Restauratør *P. A. Koch* opholdt sig, ligesom der var Telegram fra Hr. *Frederiksen*, der dog naaede at komme tilstede, inden den udmærkede Fest sluttede. Vi havde kun een Sorg, nemlig at vort kære og skattede Æresmedlem: Skibsfører *Carl Møller* var forhindret i at være iblandt os paa Grund af Sygdom. Jeg antager det er unødvendig at sige, at Festen trak ud omtrent til 8 Glas paa Hundevagten.

C. B.

LOKALKREDSSEN I GREAA

fejrede den 29. December sin Stiftelsesfest. Festen, til hvilken der (trods den uheldige Dag) var udmærket Tilslutning, indledes med et af Hr. Grosserer *Vald. Schou* udmærket holdt Foredrag om en Rejse gennem Indien og Indtryk fra denne. Talrige og meget smukke Lysbilleder illustrerede Hr. Schous Beretning.

Foredraget, der fulgtes med megen Opmærksomhed af Tilhørerne, hilstes med stærkt Bifald. Derefter fandt et muntret Bal Sted, og Festen, der i et og alt forløb til Deltagernes Tilfredshed, sluttede først sent paa Natten.

B.

JULEGAVERNE

Marineforeningens Bestyrelse har modtaget efterfølgende Takke-skrivelser i Anledning af de Julegaver, der af Foreningen er tilstillet Flaadens Skibe til Fordeling blandt Mandskabet.

Til

Sekretæren for Marineforeningen.

Chefen for 1. Eskadre har paalagt mig at sende Marineforeningen sin Tak for de fra Marineforeningen til Eskadren sendte Julegaver.

Samtidig beder jeg Dem modtage de bedste Ønsker om et glædeligt »Nyt Aar« for Dem selv og Marineforeningen fra 1. Eskadre.

Med Højtelse

E. O.

SVEND VINGE,
Adjutant ved 1. Eskadre.

Til

Marineforeningen.

Herved har jeg den Ære at takke Marineforeningen for de 2. Eskadre tilsendte Julegaver, der har været til megen Glæde for Besætningerne.

Endvidere har jeg den Ære at takke for den vedvarende Interesse, Foreningen viser Eskadren ved at tilsende den forskellige Dagblade, som er til megen Opmuntring for Besætningerne, ligesom jeg paany gentager min Tak for den Eskadren tilsendte Skydepræmie.

Med Ønsket om et glædeligt Nytaar er jeg

med megen Agtelse

ROLF BAUDITZ,
Chef for 2. Eskadre.

Til

Marineforeningen.

Chefen for den flydende Defension, Kontreadmiral Evers, har paalagt mig at overbringe Admiralens hjerteligste Tak for de tilsendte Cigaretter og Tobakspakker, som vil blive fordelt til Besætningerne i Defensionseskadrens Skibe og Baade.

Med Højtelse

DIRCKINGK-HOLMFELD,
Adjutant hos Chefen for
den flydende Defension.

Til

Marineforeningen.

Paa Besætningens Vegne bringer jeg herved Marineforeningens Medlemmer en hjertelig Tak for de i Anledning af Julen tilsendte Gaver, der gjorde megen Lykke.

Ærbødigtst

ERIK RÜDINGER,
Stationschef i Lille Belt.

EGET HJEM FOR MARINEFORENINGEN

EN TANKE TIL OVERVEJELSE

Fra meget agtet Haand har Redaktionen modtaget følgende:

Medlemmer af Marineforeningen vil studse ved Overskriften og maaske sige til sig selv »Nu har da Foreningen faaet Højhedsvanvid« eller »Hvad i al Verden skal Foreningen med en særlig Bygning«. Og saa er Tanken dog maaske slet ikke saa absurd, som den ved første Øjekast kunde synes. Tænker man nemlig Sagen igennem, vil man snart blive klar over, at der er forskellige fornuftige Formaal, som en egen Bygning kunde tjene. Først og fremmest vilde den kunne frembyde et hyggeligt Hjem for de Hundreder af Flaadens værnepligtige, der daglig sætter Benene paa Københavns Gader for at nyde godt af nogle Timers Landlov. Var det ikke en Tilfredsstillelse for Marineforeningen at vide, at disse unge Mennesker, der for en stor Del rekruteres fra Befolkningslag, der ikke hører hjemme i Hovedstaden, havde et virkelig godt og sundt Hjem at ty til, hvor de i hyggelige Omgivelser kunde mødes med Kammeraterne, tilbringe Tiden med Læsning og Brevskrivning og have Følelse og Forstaaelse af at være paa et Sted, hvor alt var indrettet paa at skabe dem Glæde og Tilfredsstillelse under deres Landlov. — Der findes jo ganske vist Soldaterhjem paa flere Steder i København, hvor — som bekendt — Marinens værnepligtige nu ogsaa er velkomne, men noget tilsvarende til et rigtigt Marinehjem bliver det dog aldrig. Folk, der hører Søen til, holder nu een Gang mest af at være sammen

med ligesindede af samme Profession, hvad de utallige Sømandsknepper i samtlige Havnebyer Verden over er et talende Vidnesbyrd om.

Et saadant eget Hjem for Flaadens værnepligtige var vel i sig selv nok til at begrunde Ønsket om en særlig Bygning for Marineforeningen, men der kan dog være Anledning til at pege paa andre Opgaver, der frembyder sig, og som derved kunde løses. Saavidt vides er Marineforeningen i Medlemsantal en af de største Foreninger i Danmark, og Hovedforeningen vilde utvivlsomt kunne høste Ære og Glæde af at kunne huse for en rimelig Betaling en Del af de mange udenbys Medlemmer, der under deres Besøg i København vilde sætte Pris paa at kunne bo i deres egen Forening, dels af Hensyn til den hermed forbundne mindre Udgift ved Opholdet i Byen, dels fordi de her kunde træffe sammen med gamle Venner og Kammerater. Og endelig for det tredje skulde Marineforeningens Hus tjene til at samle Medlemmerne til de Foredrag, Møder og selskabelige Sammenkomster, der holdes i Aarets Løb.

Er der Stemning blandt Medlemmerne for at faa tilvejebragt en saadan Bygning og er Opgaven i det hele taget gennemførlig?

Var der under alle Omstændigheder ikke Anledning for Bestyrelsen til at se paa Sagen og underkaste den en nærmere Drøftelse?

Muligen kommer der saa ogsaa andre Tanker og Idéer frem og andre Formaal, der kunde knyttes til et fremtidigt Hjem for Marineforeningen.

—r

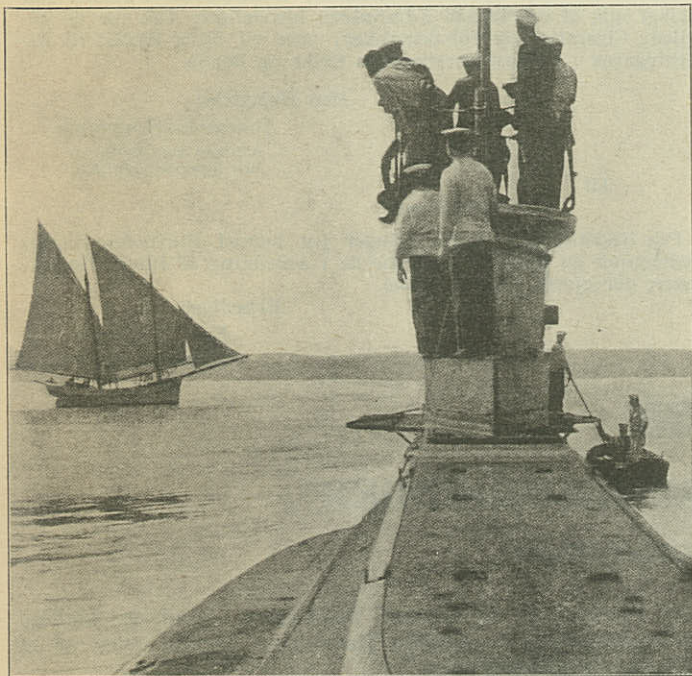
VERDENSKRIGEN TIL SØS

SØKRIGSBEGIVENHEDERNE I NORDSØEN

JULI—DECEMBER 1916

De tyske Undervandsbaade var i Juli stadig virksomme i Nordsøen i Kampen mod den britiske Skibsfart, om end ikke i samme Udstrækning som tidligere; det lykkedes dem den 11. Juli at torpedere 3 armerede engelske Travlere.

Natten mellem den 22. og 23. Juli gik nogle tyske Torpedojagere Nord paa fra Flanderns Kyst, rimeligvis med Zeebrügge som Udgangspunkt. Allerede ved Noord Hinder mødtes engelske, lette Skibe, som drev Tyskerne tilbage. Ogsaa ved Schouwenbank saas 6 tyske Jagere, der trak sig ned mod den belgiske Kyst.

Klar til at overhale en Kystbaad

Den 13. August blev den engelske Destroyer *Lasso* torpederet af en Undervandsbaad og sank.

2 $\frac{1}{2}$ Maanedes efter Søsletaget ved Jylland viste den tyske Højsøflaade sig atter i Nordsøen. Den 19. August stod 14 à 16 store Skibe Vest paa over Helgolandsbugten led-saget af Zeppelinere. Efter en hollandsk Travlers Beretning saas den tyske Flaade paa 54° 10' N. Br. og 3° Ø. Lgd., hvilket omtrent er 100 Sømil fra den engelske Kyst. Om Aftenen kom den tyske Flaade tilbage, forfulgt af den britiske Flaade. Ved tyske Undervandsbaades Angreb mistede Englænderne de to c. 5500 Tons store Krydsere *Nottingham* og *Falmouth*, der blev ødelagte. En engelsk Undervandsbaad, E 23, fik afskudt en Torpedo mod Slagskibet *Westphalen*, som blev ramt, men naaede tilbage til Havn med den øvrige Del af Flaaden.

Den tyske Højsøflaade har herved villet vise, at den nu igen var klar til Kamp, og den kom jo ret langt ud i Nordsøen, men Begivenheden viser ogsaa, at den engelske Flaade hurtigt kom til Stede og derfor maa have holdt Søen trods fjendtlige Undervandsbaade.

Den 10. Juli ankom en tysk Undervands-Fragtbaad *Deutschland* til Baltimore. Den afsejlede atter den 1. August og ankom til Weser Mundingen den 23. August. I Efteraaret gjorde den atter en Rejse til Amerika. Derimod synes en anden U-Fragtbaad, *Bremen*, at være forulykket.

Disse Undervandsbaads-Togter er glimrende Præstationer, udførte med Sømandsdygtighed under en energisk Førers Ledelse.

Den første Fare i Undervandsbaads-Krigen — de smaa Undervandsbaade, der opererede nær ved Storbritanniens Kyster — er afværget af England; U-baadene blev fanget i Næt eller skudt ned, og Faren syntes afværget. Men dette gav paa den anden Side Stødet til en videre Udvikling af U-baads-Vaabnet, beregnet paa Aktion over lange Afstande. U-baadene af den ny Type blev ret store Fartøjer, der kunde være mange Uger til Søs og anvendes langt fra Hjemlandet. Fra August 1916 eller der omkring hører man ogsaa om Torpederinger paa Ruterne for den transatlantiske Trafik, selv en portugisisk Kanonbaad blev angrebet den 28. August paa Vejen til Madeira. De tyske U-baade optraadte nu ogsaa ved Nordamerikas Kyst og i Slutningen af September ved Murmankysten udførte Hvide-Havet, hvor mange Skibe, særlig norske Dampere, blev sænkede. En Demonstration blev ogsaa den 4. December udført af en tysk U-baad mod Funchal paa Madeira.

Natten mellem den 26. og 27. Oktober løb 10 tyske Jagere ind i Kanalen indtil Folkestone. En engelsk Transportdamp og en engelsk Destroyer, *Flirt*, blev sænkede. Man paastaar, at to tyske Jagere blev skudt ned, men Bekræftelse herpaa mangler.

I Begyndelsen af November kom der atter forøget Aktivitet i den tyske U-baads-Kampagne i Nordsøen; der blev sænket et stort Antal neutrale Skibe, særlig norske Dampere, som førte Krigskontrebande. For Norge betød dette mange Millioner Kroners Tab, og ialt har Norge til 1. Januar 1917 mistet 367 000 Tons, men den da norske Handelsflaade har henvend 600 000 Skibstons under Bygning paa Skibsværfterne Verden over: i Holland, Nordamerika, Kanada, Japan, Kina etc., faar Norges Handelsflaade efter Krigen alligevel en mægtig Forøgelse, naar Konkurrencens haarde Dage kommer og Handelskrigen efter Krigen skal begynde.

I de samme Dage, den 4. November, strandede en tysk Undervandsbaad ved Harboøre og blev Vrag. En engelsk U-baad fik her Lejlighed til at afskyde en Torpedo og ramte et tysk Slagskib, men Skadens Omfang kendes ikke.

Natten mellem den 23. og 24. November forsøgte 6 tyske Jagere at nærme sig til den engelske Kyst ved Downs, hvor de affyrede nogle Salver og derefter trak sig tilbage.

Den 29. November blev Admiral *Jellicoe* udnævnt til første Sølord og Amiral *Beatty*, der førte Krydsereskadren i Slaget ved Jylland, blev udnævnt til Øverstkommanderende for den britiske *Grand Fleet*.

Admiral *Beatty* tager i Arv efter sin Forgænger den vigtigste Erobring, der endnu er gjort og hævdet i Krigen, nemlig: hele det aabne Verdenshav.

SØKRIGSBEGIVENHEDERNE I MIDDELHAVET

JULI—DECEMBER 1916

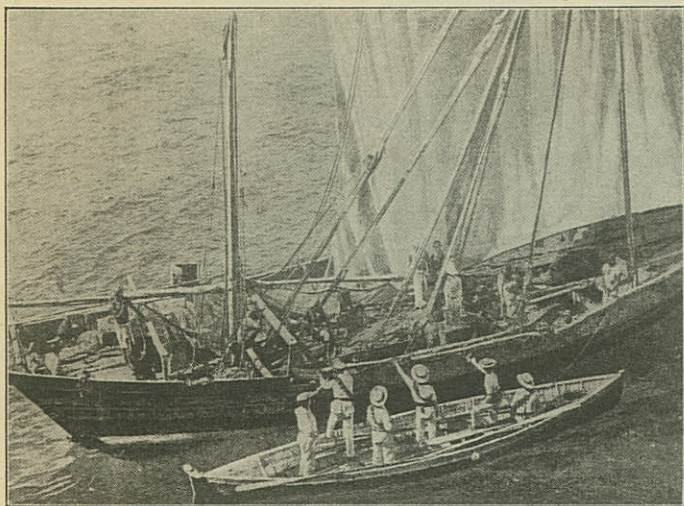
Begivenhederne til Søs i Middelhavet var sparsomme i sidste Halvaar af 1916. I Begyndelsen af Juli viste *Goeben* og *Breslau* sig i Sortehavet, bombarderede nogle Byer og sænkede en Damp.

Blokaden af den østerrigske Kyst samt af de tyrkiske Farvande opretholdtes, Skibsfarten var stadig standset for Centralmagterne, men tyske og østerrigske Undervandsbaade gjorde til Gengæld al den Skade, de formaadede, over for de Allieredes og de Neutrales Handelskibe. Nu og da fik

de ogsaa Ram paa Krigsskibe, saaledes blev en italiensk Jager, *Impetuoso*, den 10. Juli torpederet i Otranto-Strædet og samme Sted mødte den østerrigske Krydser *Navarra* den 9. nogle engelske Patrouillebaade og skød 2 af dem i Sænk. Ikke desto mindre gik Troppetransporterne til Albanien og Saloniki deres uforstyrrede Gang.

Den 2. August torpederede en italiensk Undervandsbaad en østerrigsk Jager, og i Tarantos Havn sank det italienske Kampskib *Leonardo da Vinci*.

Den 27. August sluttede Rumænien sig til de Allierede, og Italien erklærede Tyskland Krig.

En Kystbaad visiteres

Den 2. Oktober fik en tysk Undervandsbaad Lejlighed til at sænke en lille fransk Krydser, *Rigel*, samt en fransk Hjelpekrydser, *Gallia*; af de om Bord værende franske og serbiske Tropper omkom c. 1000 Mand, idet Skibet sank i Løbet af et Kvarterstid.

Man har paastaet, at et stort østerrigsk Kampskib sprang i Luften i Polas Havn, men Bekræftelse herpaa haves ikke.

Natten mellem 16. og 17. Oktober forsøgte en østerrigsk U-baad at sænke en italiensk Transportdamper, men blev opdaget af den eskorterende Torpedobaad, der angreb og sænkede U-baaden.

Natten mellem 1. og 2. November trængte italienske Torpedobaade gennem Minefeltet, der spærrede Adgangen til Fasana-Kanalen ved Pola, og det lykkedes dem at naa ind til den østerrigske Flaades Ankerplads. De affyrede 2 Torpedoer mod et stort østerrigsk Skib, men Torpedoerne blev hængende i Nettet. De italienske Torpedobaade blev et Par Timer i Nærheden af Forterne, som virkningsløst beskød Baadene.

Natten til 3. November sænkede italienske Torpedobaade en stor østerrigsk Damper ved Durazzo.

Den 21. November sank det britiske Hospitalsskib *Britannic* rimeligvis ved at løbe paa en Mine i Zea-Kanalen i det ægæiske Hav. Der var et af de største engelske Skibe paa c. 48 000 Gross-Tons, og det havde kostet omtrent 27 Mill. Kroner.

Den 24. i samme Maaned afgik det ældre franske Slagskib *Suffren* — paa c. 13 000 Tons — til Orienten. Den 26. mødte en tysk U-baad det c. 50 Sømil Nordvest for

Lissabon og sænkede *Suffren* ved en Torpedo. Det sank med hele sin 700 Mand store Besætning.

Endnu et Tab led den franske Marine, da Panserskibet *Gaulois* den 27. December blev torpederet i Middelhavet af en U-baad. Skibet sank i Løbet af en halv Time, men kun 4 Mand druknede.

SØKRIGSBEGIVENHEDERNE I ØSTERSØEN

JULI—ECEMBER 1916

Den 30. og 31. August udlagde Russerne Minespæringer, som spærrede Adgangen til den botniske Bugt. Minespæringerne strakte sig fra Søderarm Syd om Ålandsøerne, saaledes at Adgangen til den botniske Bugt maatte ske enten over svensk Søterritorium eller gennem Ålandsskærgaarden under Kontrol af henholdsvis svenske eller russiske Orlogsskibe.

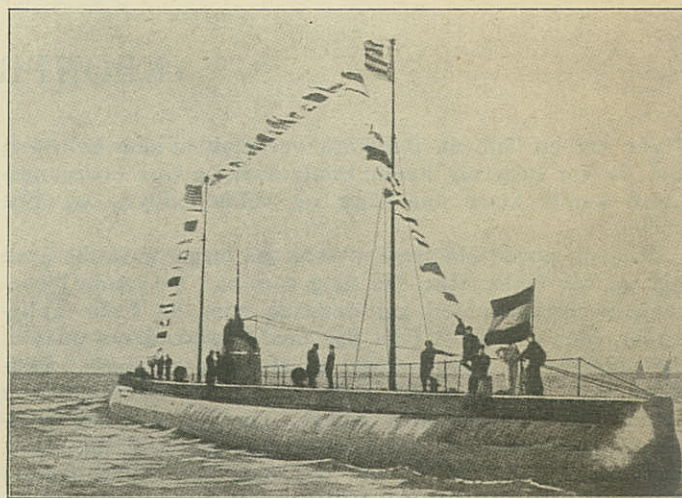
Russerne sagde, at disse Foranstaltninger var ganske analoge med dem, som Tyskerne havde foretaget i den sydlige Indgang til Sundet, og dikteret af Nødvendigheden af at betrygge saavel den russiske som den svenske Skibsfarts Sikkerhed i den botniske Bugt.

I Slutningen af Oktober udlagde Russerne atter et nyt Minefelt i den nordre Del af den botniske Bugt omtrent udfør Umeå, spærende hele det aabne Farvand lige ind til den svenske Territorialgrændse.

Natten mellem den 10. og 11. November trængte en Flotille tyske Jagere ind i den finske Bngt. I tæt Taage havde de Lejlighed til at nærme sig en af Havnene, som blev beskydt. Russerne paastod, at det lykkedes dem at ødelægge de fleste af disse Torpedobaade paa deres Tilbagetog.

De mange Minefelter i Østersøens forskellige Farvande har saa at sige helt slaaet Bom for aktive Søkrigsbegivenheder.

C. J. H. SPEERSCHNEIDER,
Kaptajn u. T. i Flaaden.

Den tyske Handels-U-baad »Deutschland«

»KRONPRINCESSEN«

Der var en Tid, da Danmark var stolt af sine Kolonier, da vor Regering kunde tumle dem, og vore Foregangsmand kunde klare alle Skær og vinde Udbytte og Ære af dem.

Dengang havde Menigmand ikke saa meget at skulle have sagt og var heller ikke saa klog som nu. De gamle Tjenestepigers Stemmer lød vel dengang som nu i alle Anliggender, men de gjaldt ikke lige med Fagmændenes udadtil. Skomageren var mere henvist til at passe sin Læst. Bønderne saas ikke saa ofte i Rigsdagen, og Kandestøberne behandlede kun Politiken privat. Og dog trivedes Kolonierne, dog blomstrede Danmarks Søfart paa de fjerne Have. Interesserne samlede sig om ny Jord, der skulde tages i Besiddelse, ikke om gammel Ejendom, der kunde sjakres bort.

Forbindelsen med Kolonierne blev hovedsagelig opretholdt af de store Handelskompagnier, der hver havde sit Felt, men en lang Aarrække gik den private Skibsfart jævnsides med Oktroj-Institutionernes. Paa Østen var de »ostindiske Kompagnier«, senere »Asiatisk Kompagni«, det dominerende, og de stolte Sejlere, det udsendte, var kendte viden om herhjemme og i Udlandet. De Skibe, der løb ud med de berømmelige Bogstaver D. A. C. (Dansk Asiatisk Kompagni) broderet i Dannebrog, kom næst efter Marinens i første Række i Landets Flaade, og hvad Udrustning angaar, gjorde de undertiden Orlogsmændene Rangen stridig.

Her vil jeg gerne have Lov til at fortælle et lille Stykke Skibshistorie, en sandfærdig lille Beretning om en enkelt af de stolte, gamle Skuder, om D. A. C.'s »Kronprinsessen«. Originalen til Billedet af det findes paa Kronborgmusæet, som trods sin Ungdom, allerede har en herlig Samling Modeller, Malerier og Tegninger, illustrerende vor Søfarts Historie.

Ofte overgik de store Orlogsskibe til Tjeneste i D. A. C. men dets Flaade blev af og til rekrutteret med særlig hensigtsmæssige Skuder, i Reglen Fregatskibe, fra Udlandet. »Kronprinsessen« blev købt 1802 i London efter Direktionens Bemyndigelse af Konferentsraad Anker for 10100 £ og hed oprindeligt »Lord Thurlow«.

Det blev udrustet til Ostindiefart og afgik 1803 til Trankebar, ført af Kapt. Nikolaj Brinck, repræsenterende med Udrustning og Ladning en Værdi af 376000 Rigsdaler.

Skibet var paa 334 1/2 Kommercelæster og førte 24 Kanoner. Besætningen talte 110 Mand. Desuden var der 3 danske Passagerer, en »mohrsk« Baadsmaand (Tandel) og 27 »sorte« Matroser af Kompagniets, der skulde hjem til Indien, og 5 sorte Passagerer, der rejste for Faktor Pingels Regning.

Maaske vil det ikke være uden Interesse her i Marinens Tidsskrift at fortælle et Par Ord om Sættningen af Skibets Besætning. Af de 28 overordnede var der foruden Kaptajnen: 1 Overstyrmand, 1 Skibsassistent, 2 Styrmand,

3 Reservestyrmand, 3 Lærlinge, 1 Overmester (Læge), 1 Undermester og 1 Baadsmænd, 1 Hovmester, 1 Kok, 1 Skibmand, o. s. v., og der var 68 Matroser, 7 Opløbere (Jungmænd) og 7 Dreng. Og Matroserne var Folk, der kunde bakse med Kanonerne ligesaagodt som at gøre almindeligt Skibsarbejde. Det var begede Gutter, der kunde sige Sparto til Kongens Folk, — Svende, der ikke gik af Vejen for en god Dram, et »regerligt« Slagsmaal og et smukt Kvindfolk. Men Kaptajnens Magt var ret uindskrænket, og Diciplinen var taalelig god.

Paa en saadan Rejse blev mangel Stud slagtet, og mangel Tønde Øl og Vin drukket læns. Trankebar og hver en Havn der blev anløbet, fik at mærke, at Skibet løb ind, og mangel Pige blev svunget til Dans og meget længere ud end hun havde godt af. Men til Sagen, til Sagen, — Skibets Historie!

»Kronprincessen« svajede op igen paa Københavns Rhed 1805, og Kompagniet kunde bogføre den nette Sum: 626,500 Rdlr. Inden Fregatten kunde komme paa Langfart igen, brød Krigen ud, og D. A. C. overlod i Februar 1808 Skibet til Marinen, som udstyrede det med 36 Kanoner, og brugte det til Stationsskib. I Decbr. 1809 blev det desarmeret og afgaves igen 1810 til Asiatick Komp.

Først 1818 tillod Tid og Omstændigheder, at »Kronprincessen« igen kunde gaa til Østen. Det afgik da, stærkt armeret, til Bengalen under Kapt. S. W. Ørgaard og kom hjem 1820; de to Beløb var da 295,100 og 661,830 Rdlr.

Det var D. A. C.'s sidste Ostindietog. I 1822 afgik »Kronprincessen« til Kina og kom hjem 1823.

Paa sine gamle Dage blev Skibet til en Ja, min følsomme Pen krymper sig ved at optegne det. Den skriver tykt og grødet, men jeg haaber ikke, det kan ses i Trykken. Herregud, det gaar jo saaledes med baade Mennesker og Ting i denne forgængelige Verden. Mangel Statsmand har mistet sit Hoved, mangel Racehest har tilbragt sin sidste Tid for en Droske og mangt et smukt Træ har maattet afgive Brædder til smaa, grimme, men nyttige betremmede Rum. En Historikers første Pligt er at være sanddru. Lad ham privat lyve med sin Mund, men hans Pen er helliget Sandheden. —

»Kronprincessen« endte som — Lægter! Den viste sig at være for stor til Ostindiefarten og for lille til Kinafarten, og fik Lov til at blive liggende, hvor den laa. I 1832 vurderedes den til kun 10,000 Rdlr. Saa brød den over tvært og gav Afkald paa Masterne. Hidtil havde den kun med halv Last kunnet passere Toldboddommen. Den resignerede, og det hævede den i Menneskenes Øjne. I 1834 bogførtes den til 47000 Rdlr. I 1837 solgte D. A. C. den dog for lumpne 5750 Rdlr.

Men nu har den faaet Oprejsning. Lad Fornedrelsens Tid være glemmt. Den er foreviget paa Kronborg Museum i al sin oprindelige Skønhed, og nu er den kommet i »Under Dannebrog«. Relfærdigheden sejrer dog tilsidst, hvad enten det gælder Mennesker eller Skibe.

KAY LARSEN

FRA VALKYRIENS TOGT TIL ØSTASIEN

1899—1900

PAA TOGT MED »VALKYRIEN«

(Fortsat)

Uddrag af en Dagbog
ført om Bord af
»457«

(Meddelt ved H. Hjorth).

Mod Syd det stadig fremad gaar,
uha, jeg frygter Turen;
saa snart det Røde Hav vi naar,
begynder Svedekuren.

2.

Malta — Kreta — Port Said — Aden.

²⁹/10. Søndag Morgen Rengøring, Parade og Gudstjeneste som overværedes af den danske Konsul, Dr. Nissen, der ved sin Ankomst fik Salut paa ni Skud. Kongens Kvarter Landlov. Vi var iførte vort flotte, hvide Paradetøj og saa virkelig hel nette ud, naar jeg selv skal sige det. Efter at have opsøgt en i Byen bosiddende Ven, kørte vi rundt i Landauer og saa lidt paa Herlighederne. Vi var bl. a. inde paa et stort, smukt Badehotel for at nyde en Forfriskning, og medens vi sad der, traadte en fransk Major ind med sin Frue og to Døtre. Da der ingen Stole var i Nærheden, rejste vi os og tilbød ham vore, som han med et Smil og en venlig Hilsen tog imod. Lidt efter kom han over til os med en Kasse Cigarer og bad os om at ryge. Høflige er de franske Officerer, det maa man lade dem. Kl. 7 mødte vi igen om Bord i god Behold.

³¹/10. Tirsdag Morgen begyndte vi at fylde Kul. Igen det samme Svineri over hele Skibet. Det er mildest talt rædsomt. Rengøring om Eftermiddagen. Jeg hører jo til Banjerne under denne Proces, og der var det særlig slem. Vi smed alt Tøjet med Undtagelse af Benklæderne, saa at vi nærmest lignede de halvnøgne Arabere der bærer Kullene

om Bord. Chefen og en Del af Officererne var i Land til Afskedsfest hos Guvernøren.

¹/11. Lettede Kl. 6¹/₂ og stod til Søs i det dejligste Vejr. Nu er alle beordrede til at gaa barfodet; det generer en Del. Fødderne bliver ømme og ophovnede, da vi ikke er vant dertil. Under Ekscersits og Bajonettægning er det heller ikke saa rart, fordi Beget i det varme Dæk sætter sig fast under Fødderne. Naa, det er kun en Overgang. Ærter og Flæsk til Middag, alles Yndlingsret. Vi fik Rødvin i Dag i Stedet for Sherry, ¹/₂ Pot pr. Mand, en rigtig god algersk Landvin, kun lidt rigelig opspædt med Vand.

²/11 99. Vor Fart gennem Middelhavet er begunstiget af det skønneste Vejr, og Tiden bliver benyttet til alle Slags Øvelser. Pastor Nyholm holdt Foredrag for os om Malta og dets Historie. Meget interessant. Vi venter at naa Øen i Morgen.

³/11. Trods Varmen maser vi stadig paa med Bajonettægning og Eksercits. Vi er ved at blive helt drevne i den Sport. Der fabrikeredes for første Gang Sodavand paa den dertil medbragte Maskine, men om vi faar det at smage, er vel højst tvivlsomt? Vor Middagsmad blev spoleret i Dag, idet Kødet havde en ret stor Tanke. Malta kom i Sigte lidt senere, og efter endt Skafning klædte vi om i rent, hvidt Tøj for at se præsentable ud. Kl. 3¹/₂ kom Lødsen om Bord, og vi gik straks efter til Ankers i den smukke og rummelige Havn. Vi kom til at ligge mellem det engelske Admiralskib »Victorious« og Krydseren »Powerful«. Denne sidste er 14000 Tons og skal være Verdens største Krydser i Øjeblikket. Vi fyldte ikke meget mellem de to Kæmper, men vort Skib tog sig dog anderledes smukt ud med sit slanke, hvidmalede Skrog og fine Linier. Den danske Konsul og en engelsk Admiral kom om Bord og modtoges med reglementeret Salut. Jeg havde Hundevagten; vi maatte vaske Overtræk og Præsenninger paa Vagten, et Arbejde, vi just ikke var glade for.

⁴/₁₁. Lørdag Morgen begyndte Kulfyldningen, men heldigvis fik Kongens Kvarter Landlov efter Middag med, siger og skriver, 1 sh. i Forstrækning. Vi klatrede rundt overalt og betragtede interesseret de svære Fæstningsværker, som vi dog ikke fik Lov at betrede, morede os ved at se de engelske Soldater spille Fodbold, og tillod os endog at kritisere en Afdeling Rekruter, hvis forberedende Øvelser lod adskilligt tilbage at ønske. I en lille smuk Park hørte vi et aldeles fortrinligt Militærorkester spille. Senere besaa vi en gammel, interessant Kirke, udstyret med en imponerende Pragt og Rigdom. Efter at have forsynet os rigelig med Cigaretter, som her er meget billige, stillede vi igen ved Havnen og kom om Bord Kl. 6. Jeg havde Vagt til 12, saa det blev baade en lang og en trættende Dag.

⁵/₁₁. Søndag. Stor Parade og Gudstjeneste paa Dækket i det skønneste Vejr. Mange Besøgende om Bord, hvorblandt en Flok sortklædte Præsteaspiranter, som jeg havde den Fornøjelse at vise om i Skibet. Konversationen førtes paa en Slags gebrokkent Engelsk, i hvilket begge Parter var omtrent lige dygtige.

⁶/₁₁. Smed los fra Bøjen og stod til Søs i det herligste Vejr, medens Mandskabet paraderede langs Lønningen og hilste de engelske Skibe efterhaanden som vi passerede dem. Almindelig Tøjvask, senere Rengøring og Pudsning. I det smukke, varme og tørre Vejr tørrer Tøjet hurtigt, men der var ogsaa flere, der var vel hurtige med deres Vask. Ved Eftersynet fik de Ordre til at vaske om igen, men da dette sker om Natten paa Frivagten, er Fornøjelsen lidt blandet. Nu spiller Musiken paa Dækket, og Vejret er aldeles henrivende. Ikke en Vind rører sig, Fuldmaanen straalere fra en skyfri Himmel, og Havet ligger blankt som et Spejl. Vi nyder alle den smukke Aften, der ydermere forhøjes ved en behagelig Kølighed, dobbelt velgørende ovenpaa Dagens Hede.

⁷/₁₁. Tirsdag Morgen Vask af hvide Skjorter og Parade-tøj. Vild Kamp om Pose og lidt ferskt Vand. Alle vil jo gerne have Stadstøjet i Orden. Jeg har hidtil været heldig og hver Gang faaet Ros for mit Tøj, noget, man altid er glad for, selv om man ikke er nogen Ynder af at være Vaskekone. Tøjet rulles forøvrigt paa to opretstaaende Ruller, saa der er da sørget for os paa alle Maader. Vort Rugbrød slap op i Dag, vistnok til de flestes Sorg.

⁸/₁₁. Kl. 5 i Morges fik vi Kreta i Sigte; højt, bjergfuldt Land med Sneen glitrende oppe paa Skraaningerne og mange af de højeste Toppe skjult i Skyerne. Efter Frokost stod vi ind i den smukke og maleriske Sudabugt, der omgivet af høje, stejle Bjerge, skærer sig langt ind i Øen. For Enden af Bugten ligger den lille By Suda, og her ankrede vi paa 17 Favne Vand, ligeoverfor en stor Kaserne, fra hvilken de fem Stormagters Flag vajede (England, Rusland, Tyskland, Frankrig og Italien) som Tegn paa, at disse endnu var de Bydende paa denne, saa meget omstridte, Ø. Der laa flere Krydsere og Torpedobaade til Ankers, men vi afgav ingen Salut, da en saadan paa Forhaand var bleven frabedt. Chefen tog senere paa Dagen op til Canea, Øens Hovedstad, og Skuffelsen var stor, da Fartøjet kom tilbage uden den Post, vi alle havde glædet os saa meget til.

⁹/₁₁. Rengøring, senere Maling saavel inden- som udenbords. Chefen kom om Bord igen, ledsaget af Prins Georg, Kretas Guvernør. Senere afhentede vi Prinsesse Marie af Grækenland. De høje Herskaber besaa Skibe baade oppe og nede med megen Interesse. Senere blev hele Selskabet vejlet. Prins Georg vejede 240 \bar{n} eller akkurat dobbelt saa meget som Pastor Nyholm. Da Løjtnant Hansen steg op paa Vægten, greb Prinsen ham og holdt ham ud i begge

Arme, idet han udbrød: »Kan De se, Hansen, De vejer jo ikke noget?« Prinsen, der bar dansk Kaptajnsuniform, er da ogsaa en ren Kraftkarl.

¹⁰/₁₁. Øsende Regn om Formiddagen, men omsider klarede det op, og vi slap i Land ved Totiden. En Skare indfødte Kuske og Æsel drivere omringede os straks ved Landstigningen, og efter en Mængde Vrøvl rullede vi endelig afsted, fire af os, i et lille Køretøj, forspændt med to magre elendige Dyr. Men løbe kunde de, og inden længe gjorde vi holdt under Caneas Mure. Gennem en snæver Port begav vi os ind i denne mærkelige By, og jeg maa tilstaa, at Mage til det Svineri, her herskede, har jeg aldrig set. De snævre Gader henlaa i et frygteligt Søle, og da Fortovene overalt var spærrede af de Handlendes Opstilling, maatte vi bogstavelig talt vade igennem Sølen. Vi blev hurtig kede af at se paa Byen og begav os derfor paa Tilbagevejen til Suda, denne Gang ridende paa Æsler. Denne Ridetur kom vi dog bittert til at fortryde, for Æslerne var næsten ikke til at drive afsted. Nej, saa var der da mere Liv i Hestene.

¹²/₁₁. Parade og Gudstjeneste, der overværedes af Prins Georg og Prinsesse Marie. Præsten talte smukt og hjerteligt over Herrens Ord: »Giver Gud, hvad Guds er, og Kejseren, hvad Kejsere er,« og han ønskede Prinsen Held og Lykke i Bestræbelserne for at skaffe Øen Fred og Ro. Kl. 1 tog Herskaberne Afsked, og lidt efter stod vi til Søs, fulgt paa Vej, pr. Flagsignal, af de fremmede Orlogsmænds gode Ønsker. Senere Foredrag af Løjtnant *Topsø-Jensen* om Ægypten og Suez-Kanalen. Meget lærerigt. Det er en Fornøjelse at se, hvorledes disse Foredrag kan samle Tilhørere af alle Grader. Vi slaar Kres om Foredragsholderen, placerer os paa Dækket og lytter opmærksomt til.

¹⁴/₁₁. Ved Firetiden fik vi Lods om Bord for Port Said og stod ind mod det lave Land, vi lige kunde skimte forude. Farvandet var afmærket med Bøjer, og senere begyndte den lange Mole, der her er bygget for at beskytte Indsejlingen til Kanalen. Midt paa Molen knejser den mægtige Statue af Kanalens Bygmester, *Lesseps*, der skal afsløres i en nær Fremtid, vistnok paa 30-Aarsdagen for Kanalens Aabning. Det var næsten mørkt, da vi kom til Ankers, midt imellem en Mængde andre Skibe. Da vi skulde ligge med Agterenden til Kajen, sled vi med de svære Fortøjninger lige til Kl. 9, inden vi fik Køjerne.

¹⁵/₁₁. Kulfyldning. Frygteligt Roderi. Masser af Indfødte, Mænd og Kvinder, bærer Kullene om Bord i smaa Kurve. Med disse paa Hovedet løber de frem og tilbage under høje Hyl og Skrig og minder mest af alt, i deres elendige Laser, om en Flok halvgale Mennesker. Havnen er rummelig, og her hersker en voldsom Trafik. Det kneb med at faa en Plads til at skaffe paa midt under hele denne Forestilling. Endelig fandt vi et Fristed ude paa Fordækket og kløede paa Varerne, Medisterpølser i Daaser. De smagte godt, selv om Kulstøvet knasede mellem Tænderne. Efter Middag sled vi med Rengøringen, og mod Aften var Valkyrien atter det smukke, hvide Skib, vi alle elsker, men Fornøjelsen er kun kortvarig, thi om otte Dage gaar det løs igen, naar vi naar Aden. Der kom en vældig Post om Bord; til min store Ærgrelse var der intet til mig.

¹⁶/₁₁. »Annam« kom i Dag og kastede Anker tæt ved os. Chefen var der om Bord for at hilse paa Direktør Andersen m. fl. Kl. 2 fik vi Landlov, men da Forstrækningen kun var paa 2 Francs, blev vi snart kede af at drive rundt i denne Røverrede, hvor alt er baseret paa et aldeles enestaaende Oprækkeri. Byens eneste Indtægtskilde er jo Skibsfarten, og de mange Rejsende, der aarligt passerer, maa pænt holde for.

(Fortsættes.)

